

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU A ŠKOLNÍ KLUB

Identifikační údaje jsou uvedeny na úvodní straně ŠVP „Lupáčovka“, protože družina a školní klub tvoří jednu právnickou osobu.

Charakteristika a cílové zaměření školní družiny:

Školní družina nabízí zájmové vzdělávání formou zájmových, vzdělávacích a spontánních činností, odpočinku a relaxací, výchovu hrou, učení, individuální práci a motivačním projektem. Umožňuje žákům přípravu na vyučování. Využíváme prvky zážitkové pedagogiky – výchovy zážitkem, kdy se hlavním prostředkem práce ve školní družině stává hra. Snažíme se u žáků podporovat kladný vztah k přírodě, rozvíjíme schopnost spolupracovat a respektovat druhého. Vedeme žáky k tvořivosti a rozvíjení estetického vnímání. Velmi důležitou činností je prevence sociálně-patologických jevů, především prevence šikany, které se vhodnou formou a systematicky věnujeme. Činnost školní družiny a klubu je určena pro žáky 1. - 5. ročníku. Školní družina plní především funkci výchovnou, sociální a zdravotní.

Důležitou složkou práce ve školní družině je psychohygienu. Tělesné a venkovní sportovní činnosti ve volném čase kompenzují dlouhé sezení při vyučování. Pedagog vytváří příznivé podmínky pro: upevňování hygienických a pracovních návyků, ochranu zdraví a žádoucí sociální vztahy (ohleduplnost, kooperace).

Pestrým výběrem činností se žáci učí vhodně využívat svůj volný čas. Dochází tak k seberealizaci a objektivnímu sebehodnocení, uvědomují si své přednosti, vloh a nedostatky, což napomáhá k jejich harmonickému rozvoji osobnosti.

Práce pedagogů ve školní družině spočívá v návaznosti na získané znalosti a dovednosti ve školním vyučování zejména v předmětech: člověk a svět práce, výtvarná výchova, hudební výchova, informatika a tělesná výchova.

Cílové zaměření školního klubu:

Prostřednictvím pestrých a zajímavých činností jsou žáci motivováni k aktivnímu využívání volného času. Nově získané vědomosti, dovednostmi a návyky se učí uplatňovat v praxi. Praktické využívání znalostí vytváří základní předpoklad k celoživotnímu vzdělávání. Úspěchy v zájmových činnostech přinášejí žákům pocit uspokojení, příležitost k seberealizaci a přiměřenému sebehodnocení. Hledání netradičních řešení zadaných úkolů vede žáky ke kreativité. Na základě vyzkoušených činností si žáci vytvářejí na věc vlastní názor, který dokáží obhájit.

Činnosti školního klubu jsou zaměřeny především na informatiku a práci s knihou.

Obecné cíle zájmového vzdělávání

Při stanovení cílů výchovně-vzdělávací práce čerpáme a vycházíme z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a doplníme o specifický cíl pro školní družinu:

1. Vychovávat k smysluplnému využívání volného času,
2. Respektování a rozvíjení osobnosti dítěte,
3. Umožnění seberealizace dítěte v kolektivních aktivitách,
4. Vést žáka k účinnému využití volného času,
5. Prevence sociálně-patologických vztahů,
6. Vést k trpělivosti, samostatnosti,
7. Dokázat si utvořit vlastní názor, být odpovědný za vlastní chování,
8. Vychovávat ke zdravému životnímu stylu,
9. Vést k rozvoji logického myšlení,
10. Rozvíjet estetické vnímání, upevňovat kladný vztah k přírodě,
11. Prožívat radostné chvíle, jistotu a bezpečí,
12. Rozvíjet schopnost najít své místo ve společnosti

Práce s žáky ve školní družině a školním klubu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáky k:

1. respektování přijatých pravidel
2. schopnosti vyjádřit vlastní potřeby a myšlenky
3. schopnosti vhodně komunikovat se spolužákem nebo dospělým
4. schopnosti poskytnout druhému adekvátní pomoc
5. dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
6. schopnosti utvořit si vlastní názor
7. pocitu odpovědnosti za vlastní jednání
8. uplatňování osvojených zásad slušného chování (etika, morálka)
9. pozitivnímu vnímání svého okolí (předcházení stresovým situacím)
10. schopnosti používat dosažené znalosti a dovednosti
11. schopnosti samostatného rozhodování

12. kooperaci
13. vhodnému využívání svého volného času k regeneraci organismu (psychohygiena)
14. dodržování hygienických návyků, čímž se aktivně podílí na svém zdraví (včetně stravování)

Formy vzdělávání

Školní družina realizuje zájmové vzdělávání těmito formami:

- 1) Pravidelná činnost – je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje organizované aktivity
  - Výtvarná a pracovní činnost
  - Dramatická a hudební činnost
  - Sportovní a tělovýchovná činnost
  - Přírodovědná činnost, společensko-vědní činnost
  - Odpočinkové činnosti
  - Rekreační činnosti
- 2) Příležitostné akce - jsou to akce, které nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností např. výlety, besedy, slavnosti, návštěvy divadelních představení.
- 3) Spontánní aktivity – individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku (po organizované činnosti), spontánní hry v rámci ranní družiny nebo při pobytu žáka v koncové družině.
- 4) Příprava na vyučování – vypracovávání domácích úkolů, didaktické hry, tematické vycházky, kterými upevňujeme a rozšiřujeme poznatky získané ve školním vyučování.

Podmínky pro přijímání žáků do školní družiny, délka a časový plán zájmového vzdělávání.

Podmínky přijímání a organizaci provozu upravuje školní řád

Časový plán vzdělávacího programu je sestaven na dobu jednoho vzdělávacího cyklu, obsahuje výběr možných činností, ze kterých mohou vychovatelky volit podle aktuálního složení žáků oddělení. Do časového plánu zahrnujeme také evaluační plán na úrovni (individuální, týmové, vedení školy).

Materiální vybavení školní družiny

Školní družina má k dispozici pět vlastních družinových tříd, tři oddělení se dělí o prostor s kmenovou třídou. Klub ke své činnosti využívá knihovnu. Relaxační herna je používána při pobytu dětí na konečné. Družiny jsou vybaveny odpovídajícím nábytkem, k odpočinku slouží koberec. Žáci využívají

při trávení volného času nabídky různých druhů stolních společenských her, stavebnic, dětských časopisů. Ve vybavení nechybí potřeby pro výtvarné a pracovní činnosti. Pro sportovní aktivity využíváme tělocvičnu. Na vycházky chodíme do přilehlého parku nebo na dětská hřiště v okolí školy.

Personální podmínky

Pedagogické působení zajišťuje devět vychovatelek. Vychovatelky využívají celoročně nabídky akreditovaných kurzů, účastní se seminářů a školení. Vzdělání si doplňují samostudiem odborné literatury a časopisů.

Ekonomické podmínky

Úplata za zájmové vzdělávání ve školní družině a klubu je stanovena vždy rozhodnutím ředitele podle §13 a § 14 Vyhlášky o zájmovém vzdělávání Č. 74/2005 Sb. v platném znění. Podmínky pro snížení, případně osvobození od úplaty za školní družinu a školní klub jsou uvedeny v § 11 Vyhlášky o zájmovém vzdělávání č.74/2005 Sb. O stanovení snížené úplaty rozhoduje ředitel školy ve správním řízení.

Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví – podmínky pro hygienické a bezpečné působení školní družiny

- 1) Vhodná struktura režimu žáků ve školní družině s dostatkem relaxace a aktivního pohybu dané režimem družiny a skladbou zaměstnání
- 2) Vhodné stravovací návyky a pitný režim- hygiena a kultura stravování
- 3) Zdravé prostředí užívaných prostorů družiny – podle platných norem, tj. vyhláška ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb. o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání mladistvých – vlastní vybavené prostory, odpovídající teplo, světlo, bezhlučnost, čistota, větrání, vhodný nábytek, hygienické vybavení
- 4) Ochrana před úrazy, bezpečné pomůcky – vychovatelka dbá na bezpečné pomůcky, žáci jsou na začátku školního roku poučeni o bezpečnosti a ochraně zdraví nejen ve škole ale i při pobytu mimo školu, svým pedagogickým působením nabádá k dodržování bezpečnosti během celého školního roku
- 5) Dostupnost prostředků první pomoci – družina je vybavena dostupně umístěnou lékárníčkou PP

Psycho-sociální podmínky

- 1) Klidné prostředí a příznivé sociální klima – vychovatelka vede k toleranci, úctě, otevřenosti a partnerství v komunikaci, ke spolupráci a pomoci druhému
- 2) Respekt k potřebám jedince – vychovatelka organizuje činnost vycházející ze zájmu žáků, vede je k praktické zkušenosti
- 3) Věková přiměřenost a motivující hodnocení – vychovatelka respektuje individualitu žáka, hodnotí v souladu s jeho individuálními možnostmi
- 4) Ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- 5) Vytváření podmínek pro spoluúčast žáků na životě řízení školní družiny i školy
- 6) Včasná informovanost rodičů o činnosti školní družiny

Zásady práce vychovatele ve školní družině:

- 1) kladný vztah k dětem, který dokáže projevovat (vysoká míra empatie)
- 2) zásada dobrovolnosti činností dětí,
- 3) převažující kladné hodnocení,
- 4) přiměřenost činností schopnostem a věku žáků,
- 5) schopnost vychovatelky vytváření klidného sociálního zázemí, být hravá a usměvavá se smyslem pro humor, spravedlnost.

Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Zájmové vzdělávání bude přizpůsobeno potřebám žáků vyžadující specifický pedagogický přístup. Do školní družiny tak mohou být zařazeni žáci pocházející ze společensky a kulturně znevýhodněného prostředí s oslabeným rodinným zázemím nebo jedinci přicházející z jazykově odlišného prostředí. Těmto žákům budeme věnovat zvýšenou pozornost, pomáhat jim vhodnou motivací a hodnotit je výrazně kladně i za malé dílčí úspěchy. Pro mimořádně nadané či talentované děti přichystá školní družina nabídku složitějších aktivit v různých zájmových činnostech, soutěžích, doplňkových kulturních i jiných akcí.

VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ OBSAH ČINNOSTÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ A ŠKOLNÍM KLUBU:

TÉMA	OBSAH UČIVA	ZAŘAZENÍ TÉMATU	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	VAZBY
-------------	--------------------	------------------------	--------------------------	--------------

<p>Místo, kde žijeme</p>	<p>Náš domov – u nás doma, náš dům, můj pokoj</p> <p>Škola – naše škola není bludiště, orientace ve škole, moje třída, moje družina</p> <p>Cesta do školy – bezpečnost, jsem chodec, cyklista, dopravní prostředky, dopravní značky</p>	<p>pro 1. stupeň</p>	<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytváří si žebříček hodnot - poznává sám sebe - respektuje přijatá pravidla mezi vrstevníky, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu - učí se zvládat zátěžové situace, - výtvarné znázornění dopravních prostředků 	<p>Výtvarná výchova</p>
	<p>Naše město – obec, čtvrť, ve které žijeme</p> <p>Instituce, obchody, úřady a služby v místě bydliště</p> <p>Tradice našeho města – historie, dříve a dnes</p>		<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí a upevňuje již dosažené znalosti a vědomosti - rozšiřuje si slovní zásobu, naslouchá promluvám druhých lidí, vhodně na ně reaguje - respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví 	
<p>Lidé kolem nás</p>	<p>Rodina – kdo sem patří</p> <p>Kamarádi – přátelství, kamarádství, všichni nejsme stejní</p> <p>Svátky a oslavy (Vánoce, Velikonoce, Den dětí)</p> <p>Jak se správně chovat – návštěvy divadla, kina, výstavy</p> <p>Jak se chováme správně u stolu v jídelně, v restauraci</p>		<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot - uvědomuje si svá práva i práva druhých - upevňuje si základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy 	<p>Český jazyk, Výtvarná výchova, Multikulturní výchova</p>

Lidé a čas	Co děláme během dne Čas Putování časem		Žák: - upevňuje samostatné rozhodování o svých činnostech	Mediální výchova
Rozmanitost přírody	Příroda okolo nás – rostliny, živočichové Jak se mění příroda Neživá příroda Příroda je dobrodružství Můj domácí mazlíček		Žák: - rozvíjí a upevňuje své znalosti, vyhledává a třídí informace, samostatně pozoruje a experimentuje	Environmentální výchova
	Roční období – podzim, zima, jaro Počasí - pranostiky		Žák: - využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje	Český jazyk
	Chráníme životní prostředí – třídění odpadu		Žák: - chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí	
Člověk a jeho zdraví	Poznáváme své tělo – já – my Pečujeme o své zdraví Čistota půl zdraví Zdravý jídelníček Zachránci – první pomoc		Žák: - upevňuje si své hygienické návyky, chrání své zdraví, uvědomuje si význam zdravého životního stylu, chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka	Výtvarná výchova

	Chodíme ven každý den – pobyt venku Vycházky do okolí školy Pobyt na dětském hřišti		Žák: - upevňování kamarádských vztahů	Člověk a zdraví
Relaxační činnosti	Odpočinkové činnosti – stolní, deskové společenské hry, četba na pokračování, psychohry Rekreační činnosti – pobyt venku, vycházky, výtvarné činnosti, literárně dramatické činnosti, hudební výchova, tělovýchovné chvílky, sportovní kolektivní, individuální hry		Žák: - učí se kvalitnímu využívání volného času, estetickému vnímání a citění	HV, VV, Český jazyk
Prevence proti zneužívání návykových látek a sociálně patologickým jevům	Besedy	4. – 5. roč.	Žák: - posiluje odpovědnost vlastního chování k sobě i ostatním	

Zájmové činnosti	Výlety, soutěže, společenské akce, sportovní odpoledne, tematické besedy Vánoce, Velikonoce		Žák: - objevuje svoje možnosti a talent	
-------------------------	---	--	--	--